

STAROVIČSKÝ

Z P R A V O D A J

ČERVEN 2019
ČÍSLO 76

Socha sv. Jana Nepomuckého

Úvodník

Vážení spoluobčané, nástup letního období, sice poněkud zpožděný oproti minulým rokům, ale zato snad o to intenzivnější co do výše teplot, připomíná blížící se období dovolených a letních prázdnin, na které jak dospělí, tak i děti a studenti již netrpělivě čekají. Vždyť kdo by si nechtěl užívat dny volna a odpo-

činku po náročném celoročním pracovním či studijním vytížení.

Příspěvky do zpravodaje v tomto období bývají většinou zaměřeny právě na výše uvedenou tematiku, rád bych se však věnoval nyní jiné oblasti. V měsíci květnu proběhla u památníku – tanku na podstavci, vzpomínková akce u příležitosti osvobození naší obce Rudou armádou a protože se konala až 5. května, byla chápána také jako oslava osvobození Československa od fašismu. Naše obec pořádá tyto akce pravidelně každý rok ve větším či menším měřítku právě proto, aby na tehdejší události především mladší generace nezapomínala. Jedná se o část historie, která si s ohledem na prožité události jak vojáků, tak i civilního obyvatelstva zaslouží naši úctu a poděkování. Bohužel jsou tyto historické události čím dál častěji spojovány se současnou politickou situací – Ruská federace jako nástupce bývalého Sovětského Svazu nemá dnes statut spojence a tak není vhodné připomínat, že většina území tehdejšího Československa byla osvobozena právě Rudou armádou. V současnosti je proto prostor medií věnován spíše osvobození západních Čech americkou armádou, v minulosti, když bylo Československo ještě členem Varšavské smlouvy, se naopak nesmělo o těchto historických událostech ve spojení s americkou armádou hovořit. Je to zvláštní situace posouvající přes media tým či oním směrem již nejvyššími státními představiteli, asi nejvýstižněji charakterizovaná příslovím „Kam vítr, tam plášt“, kterou následně přebírá i většina široké veřejnosti. Nejsem žádný rusofil ani obdivovatel všeho ruského, ale takovéto propojení historie se současností, jak se to komu právě hodí, mi připadá zvláštní a především neuctivé. O to více jsem rád, že podobný názor má i současné zastupitelstvo obce, na základě jehož rozhodnutí můžeme oslavy osvobození každoročně pořádát a rozvíjet přátelské vztahy i s rodinami obyčejných lidí, kteří bojovali za naši svobodu, jak je tomu v případě jednoho z účastníků malé tankové bitvy u Staroviček Ivana Stěpanoviče Mirenkova a zájmovými sdruženími Běloruska zabývající se tehdejšími historickými událostmi.

Věřím, že si zdravý náhled na tuto problematiku udrží i současná mladá generace tak, aby si odkaz těchto historických událostí osvojila a dál jej předávala v nezkreslené podobě.

Vladimír Drbola
starosta obce

Dotace

1. Obec Starovičky obdržela dotaci z Programu rozvoje venkova JmK na zateplení sportovních kabin včetně výměny oken a dveří. Jedná se o projekt „**Starovičky – realizace energetických úspor sportovních kabin**“.

Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 588 tis. Kč, požadovaná dotace 250 tis. Kč, tj. 43 % nákladů.

2. Obec Starovičky obdržela dotaci z programu Podpory vinařství, vinohradnictví, ovocnářství a zelinářství v JmK na nákup chladicího boxu na víno a vstříkovačky sklenic. Jedná se o projekt „**Starovičky – zařízení pro prezentaci vinařství**“. Žadatel: Obec Starovičky, projekt v celkové výši 109 tis. Kč, požadovaná dotace 43 tis. Kč, tj. 39 % nákladů.
3. Obec Starovičky ne získala dotaci z Programu rozvoje venkova JmK na dokončení rekonstrukce hasičské zbrojnice v rámci akce „**Starovičky – přístavba věže na sušení hadic**“. Projekt ve výši 908 tis. Kč bude obec realizovat pouze z vlastních zdrojů.
4. Tělovýchovná jednota Starovičky z.s. obdržela dotaci z programu Podpora sportu v JmK na rekonstrukci rámového oplocení fotbalového hřiště a ochranných konstrukcí za brankami. Jedná se o projekt „**Starovičky – rekonstrukce oplocení areálu a ochranných konstrukcí**“. Žadatel: Tělovýchovná jednota Starovičky z.s., investiční projekt 576 tis. Kč, požadovaná dotace 200 tis. Kč, tj. 35 % nákladů.

Cesta do Běloruska

Počátkem července bude uskutečněna cesta zástupců obce Starovičky a Klubu vojenské historie Starovičky do Minsku v Bělorusku, kde je pochován účastník tankové bitvy u Staroviček, čestný občan obce Starovičky a hrdina Sovětského svazu **Ivan Stěpanovič Mirenkov**, za účelem osazení pamětní desky na jeho hrob a navázání další spolupráce s rodinnými příslušníky a také s organizacemi zabývající se historií 2. světové války. Pamětní deska je kovová gravírovaná velikosti 300x 250 mm s textem v češtině a ruštině.

Cesta je uskutečněna na pozvání ředitele fondu pomoci vojenským veteránům Память Афгана. Potřebná víza vyřídil běloruský konzul Andrej Trybush v Praze bezplatně. Cesta osobním autem cca 1150 km dlouhá je plánovaná v termínu 1. 7. – 4. 7. 2019, účastní se Radek Harašta za KVH Starovičky, Katka Pleskačová, Tomáš Dolák a Vladimír Drbola za Obec Starovičky.

Děkujeme Vám, že jste svým hrdinským činem přispěl k osvobození našeho rodného kraje Jižní Moravy v Československu!

Nezapomínáme!

Klub vojenské historie Starovičky
Obec Starovičky

Спасибо Вам, что своим героическим поступком помогли в освобождении нашего родного края - Южной Моравии в Чехословакии!

Мы будем помнить о Вас всегда!

Клуб военной истории Старовички
Село Старовички

Oslavy osvobození

V neděli 5. května proběhla vzpomínková akce k **74. výročí osvobození Československa od fašismu**. Akce se zúčastnili členové klubů vojenské historie – KVH Kentaur, Klub Rudé armády, KVH Litava a KVH Starovičky a také členové motokářského klubu Noční vlci Europe MC, kteří přijeli v počtu cca 100 účastníků. Stejně jako loňského roku, tak i letos

byl jejich harmonogramu průjezdu Českou republikou do Berlína přizpůsoben termín celé akce. Návštěvníci oslav osvobození měli možnost prohlídky historických vozidel, se kterými přijeli členové KVH, pozornosti se těšily také tanky T-55 a T-72, které přivezl p. Pavel Horáček z Velkých Pavlovic se syny Martinem a Pavlem. Pietní akt proběhl ve 14 hodin za účasti hostů z velvyslanectví i konzulátu Ruské federace, konzula Běloruské republiky, válečných veteránů i všech dalších účastníků akce. Bohužel členové klubu Noční vlci Europe MC se zdrželi ve Slovenské republice déle, než byl původní předpoklad, jejich položení věnců a květin u památníku se konalo s více než hodinovým zpožděním.

Rekonstrukce venkovního osvětlení

V měsíci květnu bylo provedeno výběrové řízení na rekonstrukci veřejného osvětlení – výměnu 133 ks svítidel v celé obci, na kterou získala obec dotaci z Ministerstva průmyslu a obchodu ve výši 50%. Nejvýhodnější nabídku předložila společnost E.ON Energie se svítidly Philips UniStreet Performer. Cena díla vč. DPH činí 1 693 990 Kč, termín dokončení do 31.10.2019.

Zateplení sportovních kabin

Obec Starovičky získala dotaci z Jihomoravského kraje ve výši 250 tis. Kč na zateplení budovy kabin a výměnu oken a dveří. Stavební práce provede firma David Poláček – provádění staveb Starovičky. Celková cena 588 tis. Kč, termín dokončení do 31.10.2019.

Rámové oplocení sportovního areálu

Tělovýchovná jednota Starovičky, z.s. získala dotaci z Jihomoravského kraje ve výši 200 tis. Kč na rekonstrukci rámo-

vého oplocení a konstrukcí ochranných sítí sportovního areálu. Výrobu a dodávku ocelových pozinkovaných konstrukcí provede firma Cochtanovic s.r.o. Velké Pavlovice. Celková předpokládaná cena 576 tis. Kč, termín dokončení do 31.8.2019.

Separované odpady

Na základě výkazu za 1. čtvrtletí roku 2019 společností EKO-KOM, a.s. – autorizované obalové společnosti, která provozuje celorepublikový systém zajišťující třídění, recyklaci a využití obalového odpadu, můžeme prezentovat přehled množství tříděných odpadů a odměny, které obec Starovičky dostává za období leden – březen 2019.

Papír - množství 3,560 t, odměna 4 232,00 Kč
(v loňském roce 4,280 t, 4 198,39 Kč)

Plast - množství 2,630 t, odměna 11 040,33 Kč
(v loňském roce 2,470 t, 13 379,50 Kč)

Sklo - množství 0,020 t, odměna 12,28 Kč
(v loňském roce 3,640 t, 3 891,89 Kč)

Kovy - množství 6,413 t, odměna 1116,37 Kč
(v loňském roce 3,335 t, 917,62 Kč)

Nápojový karton - množství 0,060 t, odměna 336,00 Kč
(v loňském roce 0,100 t, 539 Kč)

Celkem obec Starovičky odevzdala v období leden – březen 2019 k dalšímu zpracování odpad v množství **12,683 t**, což představuje celkovou úsporu energie 1 706 357 MJ a úsporu emisí CO₂ ekv. 94,758 tun. Celková obdržená odměna vč. odměny za zajištění zpětného odběru činí **21 027 Kč**.

(VD)

Odpadové hospodářství

Svoz odpadu

svoz bioodpadu

červenec

úterý 2. 7. 2019

středa 3. 7. 2019

středa 17. 7. 2019

čtvrtek 18. 7. 2019

středa 31. 7. 2019

srpen

čtvrtek 1. 8. 2019

středa 14. 8. 2019

čtvrtek 15. 8. 2019

středa 28. 8. 2019

čtvrtek 29. 8. 2019

(HK)

Usnesení č. 4/2019

ze zasedání Zastupitelstva obce Starovičky, konaného dne 2. 5. 2019

v 19:00 hod. v zasedací místnosti OÚ Starovičky

1. ZO **schvaluje** ověřovatele zápisu, program jednání, zápis a usnesení z minulého zasedání.
2. ZO **schvaluje** Rozpočtové opatření č. 2/2019.
3. ZO **schvaluje** Závěrečný účet obce Starovičky za rok 2018 s vyjádřením souhlasu s celoročním hospodařením obce bez výhrad, nebyly zjištěny chyby a nedostatky.
4. ZO **schvaluje** účetní závěrku za rok 2018 organizace Základní škola a Mateřská škola Starovičky, okres Břeclav, příspěvková organizace, IČO: 70914320 včetně výsledku hospodaření.
5. ZO **schvaluje** účetní závěrku za rok 2018 včetně výsledku hospodaření obce Starovičky, IČO 283592 za účetní období 2018 sestavenou ke dni 31.12.2018.
6. ZO **schvaluje** aktualizaci plánu společných zařízení KPÚ Starovičky dle předložené přílohy.
7. ZO **schvaluje** Smlouvu č.: 1030048595/002 o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene. Jedná se o zřízení věcného břemene na pozemku parc. č. 44/1, 3/1 na LV č. 10001 za účelem umístění distribuční soustavy – kabel NN pod názvem „Starovičky, rozšíření NN, Babák“. Věcné břemeno bude zřízeno úplatně, a to za jednorázovou náhradu v celkové výši 1 000,- Kč a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
8. ZO **schvaluje** prodej pozemku p.č. 595/33 o výměře 12 m2 za cenu 400,- Kč/m2 + DPH v k.ú. Starovičky, pozemek parc.č. 595/33 vznikl na základě geometrického plánu 792-204/2019 zapsané na LV 10001 pro obec Starovičky, Katastrální úřad Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Hustopeče, p. Františkovi Jelínkovi, bytem Na Návsi 8, 664 51 Kobylnice za celkovou cenu 4 800,- Kč + DPH, - Kč, tj. 5 808,- Kč s tím, že poplatky spojené s vkladem vlastnického práva do katastru nemovitostí, daň z nabytí nemovitých věcí uhradí kupující. ZO **schvaluje** návrh kupní smlouvy a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
9. ZO **schvaluje** příspěvek ve výši 800,- Kč za rok 2018 za péči v rámci hospice sv. Josefa v Rajhradě pro naše občany.
10. ZO **schvaluje** provedení prací na akci „Snížení energetické náročnosti VO Starovičky“. ZO schvaluje výsledek výběrového řízení a dodavatele, dále schvaluje návrh smlouvy o dílo s firmou E.ON Energie a.s., IČO 26078201 s cenou 1 399 991,55 Kč bez DPH. ZO **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
11. Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** přijetí účelové finanční podpory poskytovatele dotace Ministerstva průmyslu a obchodu k projektu „Snížení energetické náročnosti VO Starovičky“, identifikační číslo 122D221009264.
Zastupitelstvo obce Starovičky **prohlašuje**, že má zajištěno dostatek finančních prostředků na realizaci akce nad rámec poskytnuté dotace, aby bylo zajištěno krytí potřebných nákladů průběžně po celou dobu realizace akce.
12. a) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 10 000,- Kč Mysliveckému spolku Starovičky, IČO 48455067 na pořádání střelecké soutěže na střelnici MS Starovičky, instalaci pachového ohradníku kolem silnic v revíru MS Starovičky a na úpravu střelnice. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
b) ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 10 000,- Kč na finanční zajištění hudebního festivalu „Dechovka pod Pálavou“ a dotaci ve výši 10 000,- Kč na zajištění provozu a běžných výdajů spolku, doplnění komponentů do ozvučovací techniky, nutné opravy, doplnění krojů, dokoupení notových stojanů spolku DH Palavanka, IČO 22627175. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem této smlouvy.
c) ZO **souhlasí** s vybudováním zpevněné plochy zatravnovacími panely nebo zámkovou dlažbou na vlastní náklady za rodinným domem čp. 141.
d) ZO **schvaluje** prominutí nájemného v budově čp. 62 p. Miroslavovi Tomkovi za měsíc březen 2019 v celé výši, tj. 4 356,- Kč vč. DPH z důvodu rekonstrukce budovy čp. 62 a přemístění prostor prodejny do nevyhovujících prostor po dobu rekonstrukce a bezúplatného odběru vody, elektřiny a plynu stavební firmou.
e) ZO **schvaluje** přijetí do pracovního poměru zastupitele obce Starovičky a zároveň pracovní smlouvu.

Ve Starovičkách 10. 5. 2019

Bc. Tomáš Dolák
místostarosta

Vladimír Drbola
starosta

Výsledky voleb do Evropského parlamentu 2019

V naší obci se voleb zúčastnilo 147 oprávněných voličů z celkového počtu 687 voličů, což představuje 21%.

1. strana č. 30 ANO 2011 - počet hlasů 37

2. strana č. 27. Česká pirátská strana – počet hlasů 18

3. strana č. 28. SPD – počet hlasů 18

4. strana č. 5 ODS - počet hlasů 16

5. strana č. 9 KSČM – počet hlasů 13

Podrobné výsledky naleznete na úřední desce nebo na <https://volby.cz/pls/ep2019/ep1311?xja-zyk=CZ&xobec=584908&xvyber=6204>

Z NAŠÍ ŠKOLIČKY

WWW.ZS-MSTAROVICKY.CZ

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Zazvonil zvonec a plavání letos je konec

2. 5. jsme jeli na poslední plavecký výcvik. Procvičili jsme si všechno, co jsme se během těch 10 lekcí naučili a pak jsme čekali na příchod víly Pepičky. A ona opravdu přitancovala. Vhodila dětem do vody poklad, který si každý plavec musel vylovit. Pro každého čekalo nějaké malé překvapení a mokré vysvědčení. Moc jsme si to užili a už se těšíme na příští školní rok, kdy někteří z nás opět budou jezdit.

Setkání rodáků

11. květen byl sváteční nejen pro jubilanty obce Starovičky, ale taky pro naše starší děti z mateřské školy. Ty jako každý rok obohatily program svým vystoupením. V letošním roce jsme se zaměřili na country tanečky. Dětem se vystoupení moc povedlo a velký potlesk toho byl důkazem.

(kolektiv MŠ)

Perličky z naší školičky

dítě: "Paní učitelko, proč smrkáte do té hadry?"
učitelka: "To je kapesník."

dítě: "Kam jdete s tím košem na dítě?"
učitelka: "To je nákupní košík."

učitelka: "Jakou pohádku dnes máme číst?"
dítě: "Jelimanovu lampu."

dítě: "Dneska mám nějaké potíže. Mamka mě obtěžuje a já su policajt."

(PN)

Naši předškoláci

Jak ten čas letí, ani jsme se nenadáli a už je tady konec školního roku. V tom letošním se loučíme s 8 předškoláky, kteří nastoupí do 1. třídy místní základní školy. Přejeme jim krásné prázdniny plné sluníčka a vstup šťastnou nohou do další etapy jejich života.

(kolektiv MŠ)

Poděkování

Chtěly bychom touto cestou poděkovat dvěma tatínkům, kteří byli tak ochotní a vyrobili nám do mateřské školy dřevěné kříže na paravány. Jsou to pan Hrazdira a pan Krůza. Paravány budou využívány na vytvoření hracích koutků ve třídě.

(PN)

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

DEN ZEMĚ

23. dubna jsme si připomněli Den Země společnými školními aktivitami. V rámci stanovišť žáci celé dopoledne pracovali ve smíšených skupinkách a zopakovali si tak učivo z environmentální a přírodovědné oblasti. Vytvářeli potravní pyramidy, výtvarně zpracovali vývojové stádia motýla, poznávali rostliny, stromy, živočichy, zopakovali si třídění odpadů, zhlédli prezentaci z říše ptáků s následným zpracováváním získaných informací do pracovního listu, získávali informace pomocí výpočetní techniky o společenství bezobratlých živočichů.

(Baj)

DIVADLO ŠIKULKY

Každoročně jsou naši mladší žáci zváni divadelním spolkem žáků při ZŠ Hustopeče, Komenského, na jejich závěrečné vystoupení, které nacvičují v rámci zájmového kroužku po celý školní rok. Letošní Čarodějnická pohádka se nám moc líbila a také jsme byli rádi, že jsme zde mohli ocenit vystoupení naší bývalé žákyně Verunky Michnové, která ztvárnila roli komtesy.

(Baj)

NÁVŠTĚVA EKOCENTRA

15. dubna jsme navštívili Ekocentrum Velké Pavlovice a v rámci programu Ježek jsme se seznámili s Eliškou, samičkou ježka bělobřichého. Získali jsme informace o způsobu života tohoto tvora, ale také si ho mohl každý z žáků vzít do ruky, jelikož je ochočený a nebrání se ježením bodlin. Zpesněním programu byly také tematické pohybové hry a tvořivé dílny.

(Baj)

ČARODĚJNICKÁ VÝUKA

30. dubna do lavic v 1. a 3. ročníku usedli čarodějové. Všichni žáci na tento den přišli do školy v krásných kostýmech a podpořili tak atmosféru čarodějné školy. Promenádou po celé škole jsme se všem náležitě představili, ve školce jsme si společně zatancovali. Hned v úvodu vyučování jsme vytvářeli jednoduchými pokusy čarodějné lektvary, také jsme si malé čarodějnice vyrobili a trošku i tematicky zasportovali - nechyběl hod koštětem, slalom s pavoukem na pálce, trefa pavouka do velké pusy čarodějnice. A kdyby si někdo myslel, že jsme si tento den jen hráli, je na omylu - na žáky čekaly tematické pracovní listy na procvičení učiva z matematiky a českého jazyka. Žáci 3. ročníku svou čarodějnici v rámci slohové výchovy popisovali, prvňáčci se snažili bezchybně přepsat lektvary a na stanovištích zjišťovat informace o čarodějkách a tyto zpracovávat do tabulky. Tento den plný aktivit a činností nám rychle uběhl.

(Baj)

PASOVÁNÍ NA ČTENÁŘE

13. června v místní knihovně proběhlo pasování prvňáčků na čtenáře. Žáci ve svém krátkém programu zahráli a přečetli pohádku O Palečkovi, přečetli pohádku O veliké řepě, skládali věty, krátce představili všechna písmenka abecedy a zarecitovali básničky o knihách. Všem přítomným ukázali, že se v tomto roce naučili dovednost, která je bude provázet jejich celým životem, a to na velkou jedničku. Po právu tak byli pasováni na čtenáře, nechyběla sladká odměna v podobě písmenkového dortu a pěkná kniha.

(Baj)

Sportovní den Velké Pavlovice

Jako každý rok, i letos jsme byli pozváni na sportovní den do Velkých Pavlovic. Na tamější základní škole se naši žáci 3.-5. ročníku účastnili velmi dobře zorganizovaného dne plného zábavy a zdravého pohybu. Hoši soutěžili v sálové kopané a dívky na venkovním hřišti skákaly do dálky, závodily v překážkovém a štafetovém běhu, dokonce si vyzkoušely hod s raketkou. I když kluci v kopané neskončili na prvních místech, dvakrát si užili pocitu zasáhnuté soupeřovy brány. Dívky nám statečně vybojovaly 1. místo ve štafetovém běhu a Adriana Jedličková dostala zvláštní diplom za velmi dobré výkony ve všech zmíněných disciplínách. Všichni žáci byli odměněni sladkou tečkou nakonec a velkým potleskem při příjezdu zpět do naší školy.

(Šeb)

Divadlo Barborka

V pátek 12. 4. 2019 nás přijelo navštívit divadlo zvané Barborka. Celkem jsme si poslechli a podívali se na dramatizaci čtyř krátkých pohádek. Pohádky byly určené spíše pro mladší děti, ale paní divadelnice dokázala svým projevem tak zaujmout, že vtáhla do děje i starší školní děti. Pohádka o skřítkovi Pořádníčkovi měla i enviromentální tematiku o třídění odpadu. Skřítek se dětí také ptal, jak se chováme, nebo naopak nechováme v lese. Nakonec jsme se naučili ukázat pár zvířátek pomocí znakové řeči, dokonce i zatleskat jako neslyšící publikum. (kol. ZŠ)

Čarodějná výuka

30. dubna jsme si s žáky připomněli oslavy Filipojakubské noci a tradice pálení čarodějnic. Děti procvičovaly již probrané učivo, seznámily se s podstatnými jmény a samy si vyráběly čarodějnický klobouk. Pokud všichni správně počítali, přibyl jim na těle i nějaký čarodějny obrázek. Do skupinových prací byli žáci rozděleni naším moudrým kloboukem, který znal jejich dobré i špatné vlastnosti. Dokonce jim poradil, na co si musí při skupinové práci dávat pozor. Věřím, že i když se ze všech stali malí čarodějové a čarodějnice, večer v ohni nikdo z nich neskončil a všichni si užívali především opečených špekáčků. (Šeb)

Rozloučení a poděkování

Žáci naší základní školy již dobře ví, že se s nimi musím na pár let rozloučit. Čeká mě nové životní období, ve kterém se poprvé přesunu z pozice učitelky na roli matky. Samozřejmě se na mateřství velmi těším, zároveň však nerada opouštím tuto skvělou školu s úžasným kolektivem i vedením. Moc všem děkuji za ochotu pomoci začínající učitelce a veškeré rady, které jsem se snažila brát opravdu zodpovědně. Děti i kolegyně přijedeme rádi pozdravit i s miminkem a já se budu těšit, že se za nimi jednou vrátím zpět.

Mgr. Lucie Šebestová

Zápis do 1. ročníku

Dne 17.4. na naší škole proběhl zápis do prvního ročníku ZŠ pro školní rok 2019/2020. Tentokrát se zápisu zúčastnilo 8 žáků. Děti se seznámily při zápisu se svou budoucí paní učitelkou a třídou, kterou budou navštěvovat. My učitelky jsme se naopak lépe poznaly

děti při různých činnostech a vyzkoušely tak jejich dovednosti a znalosti. Děti plnily úkoly z různých oblastí vědění, ale předvedly nám i jak se umí například orientovat v prostoru a jaké jsou jejich pohybové a motorické schopnosti. Nutno říct, že jsme všechny nazvaly, že děti jsou velmi šikovné a bez jakýchkoliv obav mohou být zapsány jako žáci 1. ročníku a my se na ně už moc těšíme. (Wal)

Dopravní soutěž

Dne 30. 4. jsme se s žáky 4. a 5. ročníku zúčastnili dopravní soutěže, okrskového kola v Hustopečích. Žáci předvedli svoje znalosti z předpisů silničního provozu formou testu a praktické jízdy, dále pak plnili úkoly z oblasti zdravotvědy, orientace v mapě a zkusili si taky jízdu zručnosti. (Wal)

Poděkování

Děkujeme firmě Thermal – Trend s.r.o. Starovičky za finanční dar pro žáky ZŠ v hodnotě 2 000 Kč. Za tyto peníze budou pořízeny didaktické hračky nebo pomůcky dle potřeby.

ZOO Lešná

V pondělí 3. 6. 2019 jsme se vypravili autobusem na výlet do zlínské zoologické zahrady. Počasí nám přálo, a to už samo o sobě bylo předzvěstí vydařené akce. Při procházce areálem zahrady, jsme poznávali postupně jednotlivé kontinenty. Seznámili jsme se tak se zvířaty žijící v Africe, Austrálii, Americe, Asii a prošli jsme se tropickým pralesem a výběhem s volně pohybujícími se zvířaty. Nechyběla ani projížďka ZOO vláčkem, který nás provedl Africkým kontinentem. Největším zážitkem bylo akvárium s rejnoky, které jsme si mohli pohladit. Během dvou hodin strávených v ZOO Lešná jsme spatřili opravdu mnoho zajímavých a krásných zástupců fauny i flóry z celého světa. Moc jsme si celý výlet užili a už teď se těšíme příště třeba na nějaký podobný. (Fra)

Máme nové mlhoviště

Z peněz za sběry starého papíru bylo dětem ve školce i ve škole pořízeno nové mlhoviště. Je to vlastně taková zahradní sprcha na které se dají navolit různé druhy sprchování. Pro nás je nejlepší funkce, která vodu rozptýlí na jemnou spršku - mlhu a krásně nás v horkých letních dnech osvěží.

Léto, voda, dovolená - To vše patří k prázdninám! Tak, ať jsou ty Vaše, co nejlepší!

Přejeme Všem žákům, stejně jako jejich rodičům a dalším rodinným příslušníkům krásné prosluněné prázdniny, plné nových zážitků a dobrodružství, prožité bez úrazů a nemocí. Těšíme se s Vámi na shledanou v příštím školním roce. (kolektiv zaměstnankyň ZŠ a MŠ)

Setkání jubilantů a rodáků ze Staroviček

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme za milý dárek nám jubilantům 2019 v podobě krásně prožitého sobotního odpoledne a večera 11. května. Děkujeme zástupcům naší obce za milé přijetí, kytičku a pamětní listinu, která nám tento den bude vždy připomínat. Děkujeme paním učitelkám místní Mateřské školy a předškolním dětem za veselé taneční vystoupení, kterým nás náramně pobavily. Moc jim to slušelo a byly velmi šikovné. Také za milé keramické dárčky, kterými nás potěšily. Děkujeme místní zpěvácké skupině za krásnou a dojemnou voničku v podobě lidových písniček a veršů, ve kterých nám přiblížili celý náš život. Určitě každý z nás se najednou ve vzpomínkách ocitl ve svém dětství a mládí. A především děkujeme našim jubilantům – čerstvým padesátníkům, kteří celé toto setkání a pohoštění pro nás zajistili a o nás se po celou dobu vzorně starali. Zaslouží si, aby byli jmenováni. Takže jmenovitě upřímně děkujeme paní Božence Myškové, Jindřišce Průdkové a panu Jožkovi Janouškovi. Bylo to od Vás velmi milé, že jste veškeré starosti vzali na sebe a nám starším jubilantům tak připravili bezstarostné posezení. Ba dokonce i zatančení (pokud to naše choré, opotřebované klouby dovolily) při hudbě pana Hájka z Podivína.

A ještě kladné ohlasy přespolečných jubilantů: Jak je to milé a krásné, že se toto setkání u nás každoročně opakuje už tolik desetiletí. Jen málo kde se toto setkání koná. Můžeme si jenom přát, aby se vždy našli ochotní a obětaví rodáci, kteří se o toto milé setkání nezištně postarají.

Jubilanti 2019

foto: Bc. Josef Janoušek

Nahlédnutí ke Kadetům

„A je to! Snad' dobrý, né?“ Ozývalo se z úst našich Kadetů v kulturáku v neděli po první repríze naší nové hry „PÍSEK DO OČÍ“, už ve štarvičtině. Snad ano, snad jsme diváky pobavili po oba dva dny. Snad se nám i povedla ta pro nás těžká, ale krásná mluva devatenáctého století. Musíme tomu věřit a především poděkovat divákům, kteří nás, zvláště ti sobotní hnali do vypjatých výkonů potleskem po jednotlivých výstupech po celé představení a nakonec odměnili potleskem **VE STOJE!** Není pro nás větší odměny. Nedovedete si představit, jak moc nás to potěší a jak jsme Vám všem za tuto nejvíce ceněnou poctu vděční. Alespoň víme, že ty čtyři měsíce učení, zkoušek, nočního buzení a nervů nebyly zbytečné. Ještě jednou Vám všem, kteří jste naše představení poctili svou návštěvou tyto májové dny, upřímně děkujeme. Během soboty a neděle, tedy **25. a 26. května** shlédlo naše představení asi **150 diváků** (o něco víc, protože děti neměly vstupenky) což je polovina diváků, kteří navštívili před dvěma lety hru „NAŠI FURIANTI“. Utěšujeme se myšlenkou, že to bylo způsobeno špatným termínem - finále MS v hokeji a ne pokleslým zájmem o divadlo. Jenomže nikdo nemohl předpokládat, když se zadával kulturní dům pro divadlo, že mistrovství světa tohoto (samozřejmě vedle fotbalu) snad nejsledovanějšího sportu bude letos v tom nejzazším termínu. Náš termín přeložit také nelze, protože jak všichni víme, kulturák je opravdu vytížen. Nemyslete si, že některým z nás, kteří jsme velkými hokejovými fanoušky, to bylo jedno. Zvláště když se nám výkon hokejistů po hubených letech konečně líbil. Měli jsme opravdu se sebou co dělat, abychom hokej z hlavy vystříhli a ponechali tam jen tu svou roli. Já osobně jsem byla nakonec ráda, že jsem zápas nedívala. Bylo by mi kluků opravdu líto. Pro hokejové fanoušky

a pro ty, co nemohli, nebo také pro nadšence, kteří rádi shlédnou divadlo i po druhé hodláme hru opakovat v sobotu **16. listopadu** tohoto roku. Také jsme pozváni do Hustopečí **8. listopadu** na divadelní přehlídku „Šmardovo sousedské divadlo“, což bereme jako poctu. Velmi nás potěšila návštěva vedoucích, či režisérů v jedné osobě jiných divadelních spolků, kteří nám poděkovali na jevišti a dokonce odměnili malou pozorností. V sobotu to byla z Boleradic paní učitelka Iva Kahounová a šest našich kolegů z Louky na Horňácku. V neděli nám vysekl poklonu člen boleradického divadla pan Jan Koráb. Po hlazením po duši pro nás také bylo postávání a debatování občanů, či známých s jednotlivými herci po představení v sále. Někteří neodmítli naše pozvání a sedli si s námi ke stolu a zazpívali. Co nás rovněž v neděli potěšilo, to byl mladý pár ochotníků z Brna Bosonoh, kteří by také rádi uvedli na podzim, či v zimě u nás svou hru. Tento velmi mladý vedoucí souboru pan Lysák je vnukem našeho rodáka a dopisovatele Zpravodaje pana Bohumila Šmerdy. K naší radosti rovněž přijali pozvání k posezení po představení,

abychom se blíže seznámili a popovídali si o tom našem komediantství. Jsou velmi milí a sympatičtí. Také nám nabídli, že bychom mohli v zimních měsících hru uvést u nich. Uvidíme. Kdož ví, co bude za nějakého půl roku?

Děkujeme panu starostovi Vladimíru Drbolovi a členu zastupitelstva panu Davidu Poláčkovu za gratulace a předání květin všem ženám a mužům něčeho ostřejšího. Děkuji za krásné kytice jak od Obecního úřadu, tak od těch mých Kadetů za ocenění režijní práce. Věřte, moc si toho vážím. **Přeji všem čtenářům krásné léto a zase někdy příště se těší Anna Haluzová.**

foto: Bc. Josef Janoušek

Z osobního archivu rodáka ze Staroviček

Na počátku devadesátých let se několik spolužáků pocházejících z Hustopečí rozhodlo vytvořit pozvánku a současně zorganizovat setkávání absolventů místní „Měšťanky“, kteří do ní nastoupili v roce 1951. I před tímto rozhodnutím jsme se scházeli, ale dosti chaoticky, náhodně a bez nějaké pravidelnosti. Nová pozvánka měla na první straně fotografii hotelu Centro a pod ní text: **Sejdeme se každý rok, první pátek v červnu, v 16,00 hod. u hotelu Centro.** Proč věnuji pozornost zdánlivě obyčejné pozvánce? Protože nebyla obyčejná. Brzy jsme ji někteří nazvali **univerzální a věčnou**. Byla vytištěna na fotografickém papíře a obsahovala šedesát sedm jmen s adresami. U děvčat i jména za svobodna. Na její kvalitě a vzhledu se jistě podílel i fakt, že byla vytištěna v soukromé tiskárně manžela spolužačky.

Na všechny adresy byla jednorázově zaslána asi před osmnácti lety. S postupem času se stala nechtěně kronikou. Když pročítám jednotlivé adresy, vidím naši rozptýlenost po celém bývalém Československu. Již dopředu víme, kdo se na setkání již nikdy nedostaví. Na první setkání po zaslání této pozvánky se nás dostavilo kolem třiceti, což byl počet nad očekávání. V posledních asi osmi letech se stal hotel Centro (nyní Amande) pouze místem srazu. Po něm se přesouváme do sklepa spolužáka, který je známým místním vinařem. V loňském roce jsme přijali vážné usnesení, že Zdeněk, jak se jmenuje majitel sklepa, má zakázáno onemocnět nebo dokonce nás nadobro opustit. To by byl i konec našeho setkávání. Je zřejmé, že věčnost pozvánky není v souladu s jejím obsahem. Na poslední setkání se dostavilo jedenáct spolužáků.

Se setkáváním nás spolužáků, především z měšťanky, mám rozpačitý pocit. A nejsem sám. Třikrát jsme byli svědky zahájení školního roku a také jeho ukončení. Nikdo z nás nevládní z těchto akcí žádnou fotografii třídy jako celku. Zúčastnili jsme se několika společenských akcí a asi dvou výletů. Opět z nich nemáme žádnou fotografii. Dokonce jsme vyhlásili pátrání mezi spolužáky, opakovaně s nulovým výsledkem. Pořádit fotografii žáků byla záležitost školy. Bohužel, ne povinnost. Přemýšlel jsem, kdo z kluků ve Starovičkách v mém věku vlastnil fotoaparát. Tehdy to nebyla levná věc. Mohl by se nějakou fotografií pochlubit. Přišel jsem na Vaška Ernesta. Dokonce jsem jej nedávno navštívil a po několika úvodních slovech, ihned přešel k meritu věci. Vašku, měl jsi Flexaret nebo Fokaflex?

Nevěděl, raději jej přinese. Přinesl mírně zaprášený Ljubitel, made in SSSR. Byly to tehdy úplně stejné zrcadlovky vyráběné v nějaké licenci. Po posouzení jejich parametrů jsme na to podstatné - fotografie, jaksi zapomněli. Já jsem vlastnil asi jeden rok fotoaparát Pionýr. Byl vyrobený z bakelitu, což limitovalo jeho životnost. Nafotil jsem s ním asi čtyři filmy, nechal je dokonce vyvolat, ale některé obrázky pro rozmazanost ihned zničil. Pádem na zem se naplnil rok jeho života.

Z doby docházky do měšťanky mám vlastně pouze jednu fotografii, kde je nás pět žáků, ale každý chodící do jiného ročníku.

Jsem rád, že tuto fotografii vlastním. Byla dokonce na výstavě „Starý svět“ konané 3. - 5. 11. 2007 v kulturním

fám, že mně někdo na tyto otázky odpoví.

První dřepící řada zleva:

Mila Kadrnková – Farkašová, Věra Haluzová – Chovancová, Věra Tučková – Straková, Beďa Němec, Joža Prát, Olik Buchta, Jenda Drbola, Vašek Hovězák, Vašek Holacký.

Trio nad nimi:

Vašek Haluza, Ruda Mazůrek, Staňa Novák.

Čtveřice nad nimi:

Jara Potůček, Staňa Mazůrek, Míla Mazůrek, Jara Oulehla.

Stojící:

Vlasta Malinková – Šebestová, Božka Malinková – Pecková, Marie Přerovská – Badalíková, Marie Potůčková – Vendlová, Franta Kadrnka, Jara Hovězák, Oldřich Prát, Vašek Ernest.

domě ve Starovičkách. Bohužel, nemám u ní poznačené datum pořízení. Teoreticky by jí mělo být 24 kusů, tedy tolik, kolik je na ní dětí. Je s ní spjata řada otázek. Když jsem požádal některé na fotce o nějakou informaci, ani nevěděli, že vůbec existuje. Podle věku nejmenších a naopak nejstarších, bych její pořízení odhadoval na rok 1953 až 1954 před Buchtovou hospodou... V čem spočívají mé otázky? Setkala se tato věkově nesourodá skupina náhodně nebo organizovaně? Byla fotografie pořízena brzy zjara nebo na podzim? Všechna děvčata mají na hlavách šátky, dlouhé kabáty a téměř všichni kluci čepice. Mohlo to být v období předhody? Jak je možné, že jsou tam i děti ze vzdálenějších ulic? Nebo dokonce někdo zná autora tohoto snímku? Dou-

Měšťanka.

Po přechodu na měšťanku do Hustopečí se již škola jmenovala Osmiletá základní škola, se sídlem na Komen-ského ulici. Byli jsme začleněni nějakým záhadným klíčem do tří tříd. Třídním učitelem mé třídy se stal češtinář a tělocvikář Zdeněk Kuba. Podlé mého názoru přísný, ale spravedlivý učitel s autoritou. Měl zajímavou výchovnou metodu. Na levé ruce nosil prsten s velkým černým obdélníkovým kamenem, což byl za určitých okolností účinný varující nástroj. Také jsem zažil jeho jedno poklepnutí do jedné bolestivé části hlavy. Na nápravu to stačilo. Ale jeho hlavní metoda spočívala v uchy- cení klukovských vlasů v oblasti kolem uší a jejich tažení směrem nahoru. Někteří kluci se při tomto trestu dostali přes svoji židli a výstupu až na horní

desku lavice do prostoru, kde ruka pana učitele již nestačila. Zásadně nepoužíval k trestu ukazovátka nebo dřevěný metr.

Do naší třídy docházelo snad nejvíc žáků z okolních vesnic, které byly dosídleny po odsunutých Němcích. Možná i proto, že učitel Kuba měl schopnost je zvládnout. Většinou se jednalo o rodiny s mnoha dětmi, kde starost o jejich výchovu a prospěch ve škole byla minimální. Hodně jich propadalo. S odstupem času bylo zřejmé, že prioritou pro rodiče mých spolužáků byly otázky existenční. Byli převážně o rok až dva starší. Několik dokonce o tři roky. To byl hlavní důvod, proč jsem byl jednoznačně nejmenší ze třídy nebo patřil ke třem nejmenším. Když zazněl povel seřadit se podle velikosti, hned jsem věděl, kam patřím. To byla asi jediná přednost této výšky. Tělocvičné nářadí se nastavovalo na průměrnou hodnotu, takže přeskok přes kozo nebo koně byl pro mě nepřekonatelný problém. Někdy dokonce i za pomoci můstku. Provést na hrazdě nebo na bradlech ty nejzákladnější cviky po mně učitelé ani nepožadovali. Hodiny tělocviku, kde se mělo cvičit na nářadí, byly pro mě utrpením. Očekával jsem je se strachem. Moji záchranou bylo, že cvičení na nářadí se omezovalo jen na několik zimních měsíců. Naopak veškeré míčové hry hrané v tělocvičně a především venku, ale i ostatní sporty, byly mojí doménou. Jako většina venkovských kluků jsem měl řadu povinností při hospodářství, ale jakmile bylo volno, nebylo pro nás problémem sednout ráno na kolo a večer z něj sesednout. Tak tomu bylo i s hokejem nebo fotbalem. Když byly zimní prázdniny a přálo počasí, brusle se nazouvaly v osm hodin, tak jak jsme byli zvyklí na stejný čas přicházet do školy. Někdy jsme si udělali krátkou polední přestávku a odcházeli na oběd domů a to jen proto, že to byl příkaz rodičů a po obědě se hrálo až do večera. To se opakovalo i několik dní po sobě bez náznaku nějaké únavy. Podobně tomu bylo i s kopanou, kde intenzita zatížení byla ještě vyšší, a to z prostého důvodu. V létě je den delší a pravidelně se hrávalo tak dlouho, dokud bylo na míč vidět. A jak to bylo s učením?

K tomu se dostanu postupně, protože popsat způsob tehdejších metod výuky, jak ve škole, tak i doma v rodině, je pomalu na celou knihu. Proto opět to hlavní. Roky strávené v obecné škole uběhly, až na několik případů, v pohodě. Děcka tohoto věku ještě nechápou, co se kolem nich děje, jaké problémy mají jejich rodiče, co se odehrává ve společnosti. Nemohl jsem být výjimkou. Víc si pamatuji toho radostnějšího a veselejšího. Pokud jsem měl

nějaké problémy, tak pouze takové, které k tomuto věku patří. Nedokázal jsem posoudit, zda rodiče hodně pracují, zda si můžeme dovolit koupit to či ono. Zda jsou rodiče se svým způsobem života spokojeni. Ve škole nebylo co porovnávat. Všichni jsme na tom byli stejně. Rodiče tehdy ještě hospodařili soukromě a své starosti přede mnou neřešili. Také mě napadá, že možná i řešili, ale nevnímal jsem je. Na jejich pochopení jsem nedozrál.

Po přechodu na měšťanku se ale situace radikálně změnila. Nastala padesátá léta a s nimi nařízená kolektivizace zemědělství. Na rolníky byl vyvíjen mimořádný tlak, aby podepsali vstup do JZD. Rodiče byli se svým hospodářstvím co do velikosti zařazeni do kategorie středních rolníků. Tato kategorie měla v obci největší zastoupení. U otce jsem si všiml, že vlastní nějakou průkazku a dokonce připínací kovovou vložku s nápisem ČSL (Česká strana lidová). Jeho tři bratřenci patřili mezi přední aktivní zakladatele JZD. Vztahy mezi nimi nebyly ideální. Vědělo se, pokud podepíše, podepíše i několik ostatních. Děli od rána do večera a přibližně tři roky odolávali. Byly to jednoznačně po existenční stránce jejich nejrůznější roky a tím nakonec i celé rodiny. Toto dění kolem nich jsem již chápal a také s nimi prožíval. Byl jsem do něj nechtěně vtážen.

Na Vánoce na stromečku visely papírové řetězy, které jsme si sami udělali, ve staniolu zabalené ořechy a mydlíčko, případně domácí cukroví. Pod stromečkem bylo nějaké jablko, někdy pro každého jeden pomeranč a především nutné oblečení a jeho drobné doplňky. S jídlem to nebylo nejhorší, vesnice vždy dokázala za každého režimu přežít. Ve stodole po pravé a levé straně byla až po křídlici uskladněná sláma. Pravá strana měla betonovou podlahu a pod ní vyhloubený sklep. A právě na této straně byl ve slámě vyhlouben tunel, který končil u štítové stěny sousedící se stodolou Babáků. Na konci tunelu byl brloh, ve kterém bylo ukryto a pravidelně krmeno prase. Rodiče si dlouho mysleli, že o tom nevím. Když zjistili, že je to jinak, dostal jsem příkaz nikde o tom nemluvit. Prase se pak načerno zabilo. Zrovna tak se načerno páčila koňalka. Hodně se chovalo husí, králíků a měli jsme i kůzlata. Proto nebyl čas ani síla ze strany rodičů starat se o to, jak se jejich tři děti, později čtyři učí, ale o holé přežití. Vzpomínám si, že otec nevěděl dokonce, do které třídy chodím. Na měšťance jsem si pravděpodobně ani jednou nepsal domácí úkol doma. O nějaké domácí přípravě ani nemluvě. Nikdo mě také nikdy nekontroloval. Tomu také odpovídaly výsledky. Stačily ale k tomu, abych vždy

postoupil a patřil k průměru. Pro rodiče bylo rozhodující, že byl vždy než přijeli z pole, vyházen hnůj od dobytka, nakrouhány dva koše řepy nebo dva koše nasekané siláže. To byly pravidelné denní úkoly. Někdy také ležel na stole vzkaz, přijdi za námi na pole tam a tam, doma se nezdržuj.

Později již v dospělosti jsem na otázku, jak jsi se učil, každému odpovídal proti otázkou. Co tím myslíš? Jestli otázkou myslíš přípravu do školy, tak jsem se vůbec nepřipravoval. Pokud ale myslíš studijní výsledky, tak ty byly vynikající. Nikdy jsem „nepropadl“ a dokonce z chování jsem měl po celé školní období za jedna.

Úkryt v dole (silážní jámě).

K siláži a silážní jámě se váže jedna příhoda. Matka mě už v dospělosti tvrdila, že jsem byl jako děčko neprůbojný, chodil si jí stěžovat, že mě holky bijí a držel se jí stále za sukňu. Já jsem to viděl jinak. Možná se toto její tvrzení vztahuje k mému určitému věku, jinak bych si nedokázal vysvětlit, proč jsem byl od ní občas mlácený jako nezralé žito. Bezdůvodně to asi nebylo, i když jsme museli poslouchat na písknutí. Nevím, co jsem jednoho dne provedl, ale měl jsem strach z velkého výprasku. Nenašlo mě nic jiného, než se ukryt v silážní jámě, vyhloubené hned vedle naší stodoly, která byla v jednom rohu již prázdná a přes otvor nade mnou rozprostřít silnou vrstvu kukuřičné slámy. Byl to dokonale zamaskovaný úkryt. Místa tam moc nebylo, musel jsem dřepět. Ztratil jsem kontrolu nad časem, protože jsem usnul a teprve mě probudilo volání. Do jámy nepadalo ani trochu světla, venku již bylo šero. Slyšel jsem střídavě matku a otce jak volají: Františku, chlapče, kde jsi, ukaž se, nic ti neuděláme. Pořád chodili dokola, prohledávali všechny kouty a pořád stejné volání. Matčino volání bylo plačtivé. Neměl jsem na to, abych kalkuloval s tím, že je potrápím, že tam ještě nějaký čas vydržím, ale dole mě držel strach, že jsem to přehnal. Nakonec jsem vylezl, naši slib dodrželi a byli šťastní, že se nic nestalo. Nevím, kolik hodin jsem v jámě pobyl, ale smrděl jsem řádně. Matka mně hned hodila do necek a pořádně vykoukala a už jsme nikdy o této příhodě nehovořili.

Procitnutí nebo kopanec do hlavy?

Kupodivu již asi v šesté třídě jsem přišel na zvláštní úkaz. Některá učební látka, kterou jsem nemohl v daný okamžik absolutně pochopit a mohla mně být vysvětlována stokrát (ale nikdy nebyla), mě najednou po několika měsících sama naskočila, jako jasně srozumitelná. Pak jsem si zase kladl otázku, proč takto pochopitelná věc, málem pro

každého blbce, byla pro mě nepochopitelná.

Dneska již odpověď na ni znám. Jistě největší vliv na pochopení učební látky hrál u mě věkový rozdíl, až tři roky, oproti některým starším spolužákům. To byla značná a rozhodující nevýhoda. Také jsem mohl být opravdu ve vývoji opožděn, čemuž nasvědčoval můj tehdejší habitus. Na druhé straně, o co méně jsem chápal přednášenou látku a nedával ve škole pozor, o to více jsem četl. Již od první třídy jsem patřil při čtení na čas mezi nejrychlejší čtenáře. Z kluků při čtení absolutně vždy první místo a v porovnání i s děvčaty, vždy mezi prvními třemi. Uvádím mezi prvními třemi proto, že jsem se o toto umístění dělil s dvojčaty Vincencovými. Tato skutečnost mně dala do života asi více, jak samotná škola. Bylo období, kdy jsem byl schopen přečíst za týden až pět knih, které jsem si asi od čtvrté třídy půjčoval v místní knihovně. Dotslova jsem hltał cestopisné knihy. Znal jsem všechno, co napsali a co se napsalo o cestovatelích Holubovi, Pařízkovi, Amundsenovi a dalších. Ale zájem byl daleko širší. U babičky v Nosislavi

byly čtenářské poklady. Ucelená časová řada kalendářů od počátku minulého století přes kalendáře popisující boje v první světové válce včetně fotografií a ilustrací až po současnost. Dále pro mě úžasný skvost čtrnáctideník EPOCHA s podtitulem „Rozhledy a úvahy časové z oboru techniky, průmyslu, řemesel, dopravy, národohospodářství, chemie, přírodovědy a vynálezů, se zvláštním zřetelem na objevy doby nejnovější“. Jeden svázaný kompletní ročník s datem roku 1907 vlastním. Dále tam byly ke čtení časopisy „Světobzor“ (mám svázané dva ročníky 1913 a 1914) a bavilo mě dokonce číst Čapkův „Sadařův rok“.

Také jsem patřil k těm, co si četli pod peřinou při baterce. Nepohrdl jsem ani časopisy jako byly „Krásný román“ (ten jsem jednou dokonce četl pod lavicí při vyučování), který mně matka zakazovala a časopis určený pro vesnické dívky s názvem „Selka“. Pouze rodokapsy nebyly v té době vůbec k mání. Dostal jsem se k nim až později, ale moc mě nenadchly. Byly všechny psány na jedno kopyto. Celého Jirásky,

Němcovou a další naše klasiky jsem jistě zvládl během základní školy.

Pokračování příště.
(KaFr)

Mazací guma

Piši tužkou v lavici, dělám chybu, nevadí, mám mazací gumu.

Guma spadla na zem, poskočila, schválně, asi tak chtěla.

Hop sem, hop tam, malinko se naklonila, byla líná, stát se ji nechtělo, raději se na bok položila.

Proč skáče? Že je gumová? Tak se slušná guma nechová.

Pořídím si gumu jinou, umělou, paní učitelka říká, hochu to je hloupý nápad Ale proč paní učitelko? Když nebude po zemi skákat!

(KaFr)

Seriál o bylinkách a zdraví – 31. díl

Brzy z jara v našich starovičských zahrádkách vykvétá **Popenec brečťanovitý** (Glechoma hederacea). Záplava modrofialových nebo růžových kvítků popence teší nejen nás, ale i včely a čmeláky. Díky popenci máme hned několik důvodů k radosti. Je pohledný, aromatický, jedlý, léčivý a nenáročný. Popenec slouží jako zelené koření i půdopokryvka. Popenec je příbuzný s nejrůznějším dalším dobře známým kořením, jako je třeba máta, rozmarýn, tymián a další z čeledi hluchavkovitých. Tato příbuznost je částečným vysvětlením jeho silného aroma. V zahonech je považován za plevel, ale zároveň může posloužit jako nenáročná, pohledná, a navíc jedlá a voňavá půdopokryvná rostlina. Snese slunce i stín, ale na sluníčku roste lépe. Popenec je nízký a rozrůstá se do šířky. Může však také splývat ze suché zídky, nebo se kousek vyšplhat po opoře. Vypadá dobře na štěrkovém záhonu nebo mezi dlažbou. Existují i zahradní variety, například s panášovanými listy, které jsou oblíbené i do nádob. Popenec je rozšířený téměř v celé Evropě, v severní Asii, zasahuje až na Dálný východ. Ve středověku byl popenec považován za zázračnou rostlinu, chránící před morem a očarováním.

Sběr

V době květu se sbírá olistěná nať, a to od února až do července. Suší se ve stínu nebo při umělém teple do 35st.C. Co nejdříve po usušení se nať uskladní do uzavřených sklenic a skladuje se v temnu.

Popenec v kuchyni

Vzhledem ke své aromatickosti se popenec dobře hodí do teplé kuchyně. Má rád kombinace s vajíčky, rýží, polentou, do omáček, polévek, s masem i teplým sýrem. Je vynikající do omelet i různých zapečených brambor nebo těstovin. Vy-

lepší studené paštiky a marinády na grilování. Bylina nasekaná do listového těsta dochutí vynikající slané sušenky. Výhonky můžeme podusit nebo přidávat čerstvé, mladé jsou nejkřehčí. S mladými rostlinami se dá zacházet jako s obdobnými zelenými bylinkami. Mohou se použít do rajčatových, okurkových a jiných svěžích salátů nebo do pomazánek. Lístky popence je možné použít také do smoothie. Ozvláštňují caprese nebo variace na tzaziky. Starší lístky jsou drsné, musíme je proto nejmenno nakrájet nebo tepelně upravit. Neměli bychom ho raději konzumovat ve větším množství, ale vzhledem k jeho výrazné a silné chuti do pokrmů přirozeně přidáváme jen malé množství. Nať si můžeme usušit i do zásoby.

Léčivé účinky

Popenec obsahuje až 7 % tříslovin, silici, draselné soli, cholin, saponiny, hořčiny, glechomin, provita-

min A, vitamín C. Popenec působí protizánětlivě, díky čemuž lze kvetoucí nať užívat při zánětech dýchacích i močových cest, které dezinfikuje i hojí. Je osvědčenou bylinkou na průduškové astma - záduchu. Popenci se také po slovensky říká zádušní. Detoxikuje játra, zabraňuje také tvorbě žlučových kamenů. Tlumí průjmy. Zlepšuje trávení. Celkově podporuje látkovou výměnu. Využívá se v průduškových čajových směsích společně s podbělem, tymiánem, topolovkou, sedmikrásou a diviznou.

Popencový sirup

Popenec je dobrý na odkašlávání. Sirup prospěje také játrům a dobrému zažívání, a můžeme ho zkusit i při průjmech. Potřebujeme 200 g čerstvé popencové nať (nebo 40 g sušené), 1 l studené vody, 1 l medu.

Popencovou nať vložíme do hrnce, zalijeme vodou a uve-

deme do varu. Povaříme 3 minuty a necháme 15 minut vy-
luhovat. Pokud sirup konzervujeme medem, vydrží jednu se-
zónu. Tekutinu přecedíme do jiného hrnce, přidáme med a
vaříme na mírném plameni, dokud nemáme konzistenci si-
rupu. Hotový sirup lijeme ještě horký do vypařených lahví.
Uzavřeme a uchováváme v lednici.

Sirup se podává dětem po čajových a dospělým po polévko-
vých lžících 3–6 lžíc denně.

Popencový čaj

Ze lžičky sekané natě a šálku vroucí vody připravíme nálev
a užíváme nejvýše třikrát denně po dobu jednoho až tří

týdnů.

Popencový odvar

Ještě silněji a svíravěji, například při průjmu, působí odvar z
krátce povařeného natě. Vložíme ji do studené vody, přive-
deme k varu, pár minut povaříme a poté ještě necháme chvíli
luhovat.

Popencový obklad

Zevně může nálev i odvar posloužit jako protizánětlivé klok-
tadlo, jako oplach či obklad mírní ekzém a urychluje hojení
drobných poranění kůže. (HaHa)

DVĚ JUBILEA V KRAJI POD PÁLAVOU A MOHLO BÝT I TŘETÍ

„Jede vláček kolejíček, kolik vozů má?“ – i tak by mohla
začínat následná reminiscence a Vy, již hodně dospělí čte-
náři, si jistě, možná i s nestrojenou dávkou nostalgie, vzpo-
menete na tuto milou dětskou říkanku z leporela Miroslava
Rady (*Albatros* 1977). Nastávající měsíc červenec před
námi předestírá dvě reálná a jedno fiktivní výročí blízka na-
šemu kraji. Ohlédněme se v čase a vydejme se tentokrát
za poezí světa na kolejích, do již železničního dávnověku.
Všichni máme před očima nepomíjející českou filmovou ko-
medii z prostředí obstaroňáků dálkových studentů *Marečku*,
podejte mi pero (*Oldřich Lipský*, 1976), kdy neustále při pře-
mýšlení chodící pracovník odbytu Svátek nazval k nelibosti
profesora češtiny Hrbolka 19. století „*také stoletím páry*“.

**Letošní rok je spojován s prvním významným železnič-
ním jubileem – 180 let od zahájení provozu první paro-
strojní železnice na našem území procházející právě na-
šimi podpálavskými končinami.** (Ke cti železniční historie
nelze nevzpomenout i dvě v té době už u nás fungující ko-
něspřežné železnice: České Budějovice – Linec / 129 km,
na našem území 63 km / vystavěné v letech 1825 – 1832 a
Praha – Kladno – Lány / 51 km / z let 1828 – 1838).

Nechci čtenáře zatěžovat historickými, i když ne nepodstat-
nými jednotlivostmi by však přesáhnuvšími formát Starovič-
ského zpravodaje – aspoň to zásadní, možná s odstupem
času třeba i zajímavé. Vejděme tedy s kapkou železniční
nostalgie do naší drážní minulosti! Dnes jubilující dráhu vy-
stavěla soukromá společnost Severní dráha císaře Ferdi-
nanda opírající se především o vídeňský bankovní kapitál. U
jejího zrodu byl záměr vystavět železnici z Vídně do ostrav-
ské uhelné pánve a k solným dolům v Haliči; trať Břeclav –

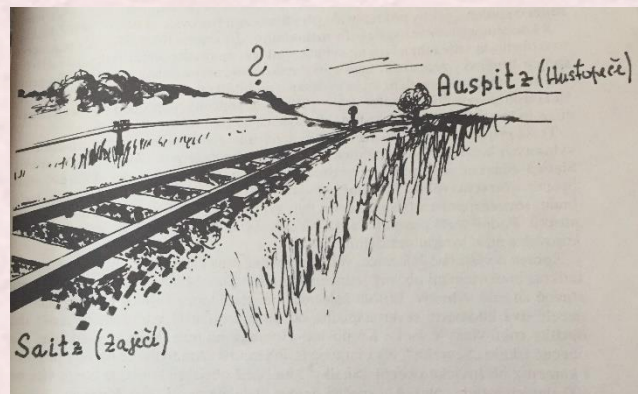
Brno byla chápána jako odbočka z ní. Myšlenka zaujala ban-
kovní dům vídeňských Rothschildů a jejich agenti se vydali
do kolébky železnice – do Anglie (1829), aby se seznámili
s tamějšími železnicemi a ihned po návratu vypracovali pro-
jekt plný ekonomických kalkulací na možnou výstavbu paro-
strojní železnice u nás, včetně nejen její nákladovosti, ale i
její výnosnosti – a to Rothschildy přesvědčilo. Tehdejší císař
František I. (1792-1835) drahám však nepřál, a až jeho ná-
sledník na trůnu Ferdinand I. (1835-1848) stavbu z Vídně do
Haliče v roce 1836 císařským privilegiem povolil. Ustavená
akciová společnost z vděčnosti k císaři pak nesla název Se-
verní dráha císaře Ferdinanda (*zestátněna byla 1906*). Roku
1836 byl vypracován a poté bez jakýchkoliv průtahů schvá-
len a především realizován projekt trati Vídeň-Břeclav-Brno
a se 14 000 dělníky byla stavba zahájena o rok později. Sta-
vební práce i vzhledem ke značné technické náročnosti, vel-
kému rozsahu zemních prací stavebně ne zrovna optimál-
ních (*především na úseku Břeclav-Brno to byla zaplavovaná
území Dyjí, vysoušení rybníka u Rakvic, terénní zářez u Za-
ječí, železniční násypy, kolejnice se dovážely z Anglie...*) po-
stupovaly rychle. 6. června 1839 přijel do slavnostní Břeclavi
první vlak z Vídně, celá trať z Vídně do Brna, včetně brněn-
ského hlavního nádraží, byla s velkou pompou otevřena o
měsíc později – 7. července 1839. Celý projekt až do Bo-
humína byl dokončen v roce 1847. Na odbočné trati Břeclav-
Brno ležela i stanice Zaječí zprovozněná již 7. července
1839, zatímco stanice Šakvice až 1. října 1876. Zpočátku to
byla jen osobní doprava, později i přeprava zboží. Místní lidé
si pomalu zvykali na výhody nového dopravního prostředku,
mnozí tu našli i doživotní, jistě a společensky vážené za-
městnání. Práce na železnici byla vyhledávána, i když pra-
covní a sociální podmínky nebyly vždy k závidění. Železnice
se stala a je stále ještě dodnes neodmyslitelnou součástí
mnoha našich životů.

**V blízkosti starovičských sídel došlo i k tragickým želez-
ničním událostem** - zalistujeme-li v minulosti kraje pod Pá-
lavou, připomínám 9. září 1928 srážku rychlovlaku s náklad-
ním vlakem stojícím ve stanici Zaječí zaviněnou nedbalostí
výhybkáře (19 mrtvých, 40 těžce a 100 lehce zraněných); 21.
prosince 1950, kdy rychlík zachytil na přejezdu v Podivíně
zadní část plně obsazeného autobusu (47 obětí), jakož i
šakvické půlnoční vlakové neštěstí na Štědrý den 1953; tu o
život přišlo 106 osob a více či méně zraněných bylo 102 –
smutnou událost připomíná pamětní deska na výpravní bu-
dově šakvického nádraží odhalená v prosinci 2011 (*podě-
kování Českých drah rodině Prokešové za po celý rok
udržování tohoto pietního místa bylo v článku Stále ak-
tuální memento zveřejněno v periodiku Zájmy stroj-
vůdce, č.23/2018. Každý rok před výročním dnem oné
smutné události zde pokládají vánoční kyty také zá-
stupci ČD*). Po několikafázové železniční parostrojní ho-
řečce přichází coby významný moment postupné moderni-
zace železniční dopravy její motorizace v meziválečném
období s legendární Slovenskou strelou vyrobenou v roce

1936 v Tatře Kopřivnice a míjející kdysi pravidelně i Podpálaví. (trať *Praha-Bratislava, jen se zastávkou v Brně, 397 km, projela za 4 hod. 18 minut; Praha-Brno za 2 hod. 49 minut*). Okleštění republiky mnichovskou dohodou o 30 % našeho území se dotklo i železniční síť na jižní Moravě – např. trať Brno-Břeclav nově vytyčená říšská hranice protála celkem sedmkrát (na říšském území zůstaly třeba Vojkovice, Zaječí, Břeclav). Investiční činnost v době 2. světové války ustala a železnice sloužila převážně válečným potřebám a vojenským transportům. Za zmínku jistě stojí větší či menší sabotáže našich železničářů, partyzánských skupin přerušujících tratě či vykořisťování transportů. Po roce 1945 nebyl pohled na železniční síť jižní Moravy nijak utěšený – její poškození bylo značné, ale železniční provoz tu byl v zásadě díky obětavosti železničářů i samotných občanů obnoven už koncem roku 1945. Dávno skončilo období syčení páry z útroby dýchavičných lokomotiv, bílá oblaka z jejich komínů, romantické houkání, vějíře jisker, ale také postupem času se vytrácel i hukot motorových souprav. Rozsáhlé stavební úpravy přináší 70. léta, **přichází elektrizace** i na trase Brno-Břeclav (1967) coby součásti 1. národního koridoru Děčín – Břeclav o celkové délce 454 km a s provozní rychlostí rychlíků 160 km/hod.

Letošní, již v plné parádě přišedší léto, bude ve znamení i druhého kulatého jubilea – před 125 lety, 18. července 1894, zahájila provoz na dosud neelektrifikované trati č. 254 lokálka Šakvice – Hustopeče u Brna dnes už jistá regionální historická rarita, nejen mnou, ale i sem tam nemoťovanými Štarvičáky příležitostně cestou do Brna využívaná. Z trati Břeclav-Brno vyšly postupně lokálky z Hrušovan u Brna do Židlochovic (3 km, 1895), z Vranovic do Pohořelic (9 km, obě kvůli místním cukrovarům) či z Břeclavi do Lednice (12 km, 1901). Nejstarší z lokálek Severní dráhy císaře je necelých 7 km dlouhá Hustopečská místní dráha dokončená brněnskou společností Offermann a Bauer v roce 1894 vedoucí ze stanice Šakvice do tehdy dopravě odlehlejší Hustopeče (původní tvar byl „ta Hustopeč“). Lokálky (též tratě místní, lokální, sekundární, železná dráha nižšího řádu) měly převážně charakter odboček od hlavních (primárních) tratí do míst, kde železnice nebyla – zvláště aktivní v tomto ohledu byla pro Moravu a Slezsko právě Severní dráha císaře Ferdinanda. Lokální tratě se u nás staví v mezidobí let 1880-1914. V roce 1880 jsme měli 4 972 km tzv. hlavních tratí a základní železniční síť byla v podstatě vytvořena. Stále však byla místa, ba i celé oblasti, bez železničního spojení, a začalo se uvažovat o jejich pokrytí sice levnějšími a i méně výkonnými dráhami. Objevují se zákony o místních drahách poskytující jejich stavitelům státní podporu, zemské subvence a mnohé, ve srovnání s hlavními tratěmi, technické úlevy (připomínám první zákon č. 56 o poskytování výhod místním drahám z roku 1880, následovaly zákon č. 54 z roku 1887 platný pro Markrabství moravské podporující na jižní Moravě zřizování železných drah nižšího řádu, či zákony z roku 1894 a 1910). Začátek 1. světové války jejich další výstavbu ukončil, nové úseky vznikaly jen sporadicky, na jižní Moravě vůbec. Postupem času dochází k jejich úbytku a rušení k nespokojenosti místních obyvatel léta letoucí na ně zvyklých, a už i vytvářejících kolorit jejich vesnic či městeček. Hlavním důvodem těchto restrikcí byla a je jejich nerentabilita i silící konkurence automobilové dopravy. Ty zbylé, až na výjimky, slouží dnes jako sezonní turistické atrakce provozované obcemi nebo movitými nájemci, případně po nákladných rekonstrukcích jako cyklostezky kopírující bývalé tratě lokálek k nepoznání. Už nás sice nevozí podpálavským krajem legendární červené „hurvíčky“ (řada M 131.1) se skromným žlutým dřevěným interiérem, s ojedinělou zvukovou kulisou rybářské bárky, spjaté s mládím mnoha z nás, nýbrž motorové vozy řady 809 a 810 – a už ovšem asi ne dlouho??? Můj spolehlivý zdroj, a navíc i

aktuální informace z Oblastního ředitelství SŽDC v Brně praví, že modernizace a elektrizace sedmikilometrového úseku tratě Šakvice – Hustopeče u Brna má být zahájena v září 2019, její ukončení se předpokládá v prosinci 2020. Cílem projektu tzv. „zadrátování“ tratě je přímé napojení na tranzitní koridor a spojení do Brna bez přestupu. Částečně povede upravenou trasou, rychlost onoho „Orient-expresu“ se zvýší ze 60 km/hod. na 90 km/hod., přímá cesta z Hustopečí do Brna tak bude trvat necelých 50 minut. 1 km nové trati „spolkne“ 200 milionů korun, celkové náklady odhaduje Správa železniční dopravní cesty na 1, 56 mld.; projekt bude spolufinancován Evropskou unií. (dojde ke zmírnění stávajícího velkého traťového oblouku, i k novému podchodu na šakvickém nádraží, k modernímu bezbariérovému nástupišti...) Nejsem expert na železniční stavby ani žádný ekolog, stále mě však pronásleduje otázka, zda je taková investice do sedmikilometrové trati, kdy z Hustopečí ke 4 km vzdálenému šakvickému nádraží zajíždí k vlakům přece i autobusová doprava IDS Jihomoravského kraje, opravdu nutná??? Jezdím tudy velice často a vidím, že vytíženost trati je minimální - často jedu v lokálce s 55 místy k sezení sám nebo jen s manželkou, o pár cestujících víc je v čase burčáků, mandloní, meruněk, v sobotu a v neděli jezdí místo lokálky stejně autobusy IDS JmK – logika tohoto ne zrovna levného záměru mně stále uniká. To je ale stávající stav; oficiální místa to mají jistě promyšlené, a jak mně sdělil tiskový mluvčí KORDISU Jihomoravského kraje, variant řešení je několik – včetně zrušení autobusových linek k šakvickému nádraží a Hustopeče by se tak staly tranzitním místem a dopravním uzlem přímé cesty do Brna.

A to třetí, fiktivní výročí? Jen pomyslné jubileum, kvůli kterému jsem svůj původní obsáhlejší text modifikoval i pro čtenáře Starovičského zpravodaje.

Kdysi dávno, v časech lokálkového boomeru, existoval projekt **Localbahn Saitz – Auspitz** (Zaječí – Hustopeče), kdy trať měla vést v samé blízkosti Staroviček, v části jejich katastru. Při studiu materiálu k předřeknutým dvěma výročím v publikaci železničního historika Ing. Jiřího Kotrmána „150 let železnice na jižní Moravě“ (Brno 1989) neušla na straně 43 mé pozornosti textově nenápadná poznámka o neuskutečněných železničních projektech. Za dobu existence železnice na našem území, a i na jižní Moravě, spatřil světlo světa nespočet projektů na stavbu nových železničních tratí, které se však z mnoha důvodů (finančních, hospodářských, politických, majetkoprávních, geografických...) nakonec nereali- zovaly. Mnohé se ještě v dnešní době jeví zcela zbytečnými, některé, v případě jejich uskutečnění, mohly být třeba aspoň pro region důležitou a prospěšnou tratí, což si třeba já o projektu Saitz – Auspitz po racionálním zvážení všech tehdejších „proč a proti“ nemyslím. Na jižní Moravě bylo takových neuskutečněných projektů na čtyřicet - mě však zaujal právě projekt bezprostředně se dotýkající zdejšího místa a regionu. Při jejich zvažování, a to i projektu Saitz-Auspitz, se

střetávaly různé zájmy a názory, dominovaly problémy s pozemky, otázky polních cest, příjezdové silnice atd. Probíhala řada jednání tzv. *interessentů* (účastníků, kterých se řízení kolem záměru či už hotového projektu dotýkala), docházelo k nesčetným konfliktům různého druhu. Chtěl jsem se o neuskutečněném „starovičském projektu“ dozvědět co nejvíce – kdo projekt navrhl, zpochybnil, neschválil, jaká byla asi hranice především, ale nejen, finanční únosnosti jeho případné realizace, zda vyhovoval dopravním, obslužným, hospodářským potřebám Hustopečí i Staroviček, jakou roli tu hrálo c.k. ministerstvo železnic, Markrabství moravské, Moravské zemské místodržitelství s mnoha pravomocemi, včetně spoluúčasti na stavbě železnic, Moravský zemský sněm, který rozhodoval o poskytnutí podpory projektům, či k tomu účelu zřízená Zemská rada železniční s kompetencí výstavby místních drah i s dohledem na jejich účetnictví. V Moravském zemském archivu jsem prostudoval za léta nedotčené archivní svazky Fondu B14 z let 1894 – 1918 týkající se železnice na jižní Moravě, dostupnou literaturu v Moravské zemské knihovně, na Právnické fakultě Masarykovy univerzity zákony o místních drahách a nařízení zemská pro Markrabství moravské, či dobový tisk (*Moravské noviny*, *Brünner Zeitung*, *Brněnské noviny*...). Kromě nevýhradně poznámky o neuskutečněných projektech železničních tratí v již zmíněné Kotrmanově publikaci se první zmínka o zamýšlené dráze ze Zaječína do Hustopeče objevila v dopise *interessentů* z Klobouk u Brna a Hustopeče adresovaném 24. dubna 1896 c.k. ministerstvu železnic – cit.: „Vysoké c.k. ministerstvo! Obyvatelstvo Klobouk, Hustopeče a širšího okolí po dlouhou dobu domáhá se v životním zájmu svého železničního spojení, jehož naléhavá potřeba jest při povrchním pohledu na mapu jižní Moravy do očí bijící. Kraj mezi Brnem, Slavkovem, Bučovicemi, Kyjovem, Hradištěm, Hodonínem, Břeclavou, Hustopečí až po Židlochovice postrádá dosud úplně dráhy. Z tohoto kraje bylo již v roce 1894 podáno nesčetné množství petic na Říšskou radu, v nichž poukazováno bylo na neblahé následky, jaké nedostatek dráhy jeví na tento značný díl jižní Moravy, jakož i na odůvodněné naděje, kterých splnění by zřízení vhodné dopravy železniční pravděpodobně vedlo. Nedostalo se nám odnikud žádného sdělení o tom, že a kdy určována býti má trať a směr trati pro stavbu dráhy ze Zaječína do Hustopeče, a vyhláška, která asi v *Brünner Zeitung* byla uveřejněna, nepřišla v našem kraji ve známost.“ (MZA, Fond B 14, složka 6807)

V žádném čísle *Brünner Zeitung* z roku 1896 jsem onu vyhlášku nenašel, jediný odkaz z toho roku byl v *Časopise pro místní dráhy* (*Zeitschrift für Kleinbahnen*); zmínka c.k. ministerstva železnic o tomto bohubilém záměru byla nalezena i ve *Věstníku pro železniční a lodní dopravu* z roku 1900. C.k. ministerstvo železnic po roky táhnoucích se jednáních nakonec v říjnu 1910 nařídilo Moravskému zemskému místodržitelství, „aby vykonáno bylo úřední jednání stran stavby dráhy ze Zaječína do Hustopeče“. Detailní projekt a vedení tratě měly být „detailně prozkoumány“ a pokud další úřední jednání bude bezproblémové (problémy však byly nemalé), mělo být od listopadu 1910 zahájeno se Starovičkami a Hustopečí jednání v souvislosti s vyvlastňováním pozemků; vedením úředního jednání byl pověřen c.k. místodržitelství rada Gustav Nischelwitzer. To ještě místní dráha Zaječín-Hustopeč ve fázi projektu stále žila. Moravský zemský sněm schválil za příslušných podmínek pro místní dráhu Zaječín-Hodonín a Zaječín-Hustopeč 110 000 zlatých („zlatý“ byl jen název, ve skutečnosti byly mince stříbrné; tehdejší rakouský zlatý = 100 krejcarů; pro ilustraci: 1 kg másla = 1 zlatý a 7 krejcarů, 1 kg mouky = 21 krejcarů, 1 kg rýže = 18 krejcarů, 1 kg brambor = 2 krejcare, dělnický plat byl 35 zlatých měsíčně, zednický mistr si za měsíc vydělal 45 zlatých; tehdejší rakouský „zlatý“, měřeno velmi hrubým odhadem a přepočtem, před-

stavoval 300 dnešních korun). Projekt mluvil o co nejpřímějším a rovinatém profilu tratě, proto s mírným terénním zářezem v části starovičského katastru „Kněžská“, překlenutí „veletoku Štinkavky“ by nebylo problémové, což se nedalo říct o vysoké hladině podzemní vody v oblasti dnešní Podkovy a biotopu; mohlo se hodně ušetřit využitím zhruba tříkilometrového úseku stávajícího drážního tělesa lokálky Hustopeče-Šakvice a nová trať směrem k Zaječínu by z něho odbočovala až za zmíněnými rizikovými místy. Ne vždy se však v oblasti místní dráhy našel subjekt (*firma, cukrovar, cihelna*...) schopný i po schválení projektu zvládat tak náročné úkoly jako byly nejen samotná výstavba železniční tratě, ale i s ní související třeba telefonní či telegrafní vedení, zajištění dodávek pražců, kladení kolejí, výhybky, závoje, dopravní značení na trati atd. A tak projekt Saitz-Auspitz, kromě značného odporu místních sedláků, zmařil zřejmě i nedostatek finančních prostředků, ne zcela promyšlený podnikatelský záměr, ne zcela jasná perspektiva využití případné nové tratě – to už se dnes nikdo nedozví. Byla tu od začátku celá řada otazníků a některé z nich zůstanou už bez odpovědi. Myslím, že záměr vedení železniční tratě v blízkosti Staroviček a částmi jejich katastru Kněžská a Zaječín se do povědomí tehdejších Klein Steurowitz moc nezapsal a nerealizace projektu nebyla a ani pro dnešní Starovičky není nijak fatální. Hodně letití pamětníci si vzpomínají, že se kdysi mluvilo, jak se místní sedláci bouřili a bránili se vykoupení pozemků. Jak to opravdu všechno bylo, by nám mohli říct už jenom tehdejší místní starostové, coby *interessenti* účastnící se patřičných jednání: Václav Popovský (1895-1899), Tomáš Šafařík (1900-1901) či Martin Hübner (1902-1910) a obecní zastupitelé z oné doby – „Ale čo bolo, to bolo, teraz som majorom...!“

V nepříliš častých zasněných chvílích mého slastného starovičského nicnedělání jsem si prošel celý ten úsek hypotetické železniční dráhy s bujnou fantazijní představou malé, drkotavé mašinky i malé zastávky někde v polích u Staroviček, kudy by lokálka párkrát denně projížděla, a stejně tak jako v Troškově filmové komedii *Slunce, seno...* by tu nějak usměvavá průvodčí Helenka s culičky ze dveří vláčku zvětovala, že „nezastavujeme, máme zpoždění“, a když se jí někdo hodně líbil, nechala lokálku jen trošku přibrzdit – a já bych možná, nebo taky ne, stačil naskočit. Vraťme se však z virtuálního světa do světa reálného – i s poukazem pana starosty v úvodníku dubnového Starovičského zpravodaje na některé nedobré projevy v životě místního společenství. Bohužel, a viděno i mýma očima, do světa sice s rychlou proměnou životního stylu, dnes však světa trochu neduživého, na můj vkus až příliš rozevlátého, stresujícího, bezohledného, světa chytračení, sobectví, arogance, vzájemné neúcty a ignorace. Jak živá jsou dnes slova moudrého starořímského Senecy – cit.: „**Co nezakazuje zákon (a já dodávám – či nepsaná pravidla chování, místní zvyklosti, nastavené zásady jednání, vyhlášky, předpisy...), to zakazuje stud!**“

Nejde o nostalgické snění nás některých pamětníků doprovozené mentorskými povzdechmi či o vzpomínky z dětství a mladých let, že to bylo dříve v tomto ohledu a v těchto společenských, chcete-li sousedských vztazích, přece jen trochu jiné. Nejde, řečeno slovy filmového historika Karla Čáslavského, ani o „hledání ztraceného času“, ani o bůhví jak apokalyptické vidění světa – jde o neúprosnou realitu s mnoha netušenými nástrahami nastávajícího, odosobněného digitálního věku právě v těchto společenských vztazích! Ale tak plyne život, a já, ako hovoril major Terazky, „som z toho voľaký zmätený“!!!

S přáním rozmarného a inspirativního léta
PhDr. Ladislav Valihrač

PIVAŘSKÝ ZÁJEZD

V sobotu 18. května jsme se vydali již podeváté na Pivařský zájezd, tentokrát do Znojma. Původně jsme měli být menší skupinka 25 osob jako obvykle, ale díky velkému zájmu nás nakonec bylo 40. To byla maximální kapacita k tomu, abychom vše mohli jak se říká v pohodě zvládnout.

První zastávka nás čekala v nově otevřené Expozici pivovarnictví. Dozvěděli jsme se, že se pivo ve Znojmě vařilo již od roku 1278, kdy římský král Rudolf I. udělil městu Znojmu právo várečné a mílové, až do roku 2009, kdy byla jeho výroba přerušena. V roce 2015 se sem po šestileté odmlce výroba piva vrátila. Tako expozice se nachází v nejzajímavější budově areálu bývalého pivovaru – varně. Její technologické zařízení z roku 1930 vyrobené ve Škodových zádech v Plzni tvoří jádro expozice a bylo v roce 2010 prohlášeno kulturní památkou. Do jednoho z exponátů – kádě může každý návštěvník vstoupit a prohlédnout si ji zevnitř, kde se formou videosekvence seznámí s historií znojemského pivovaru.

Po prohlídce nastalo dělení na dvě stejně velké skupiny. Po tomto docela nelehkém úkolu šla jedna skupina na oběd a druhá na exkurzi Znojemského městského pivovaru. Objekt se nachází v předhradí znojemského hradu, které bylo v roce 1710 předáno císařem Josefem I. do rukou znojemské městské samosprávy. O deset let později dospěli znojemští konšelé k rozhodnutí založit na tomto místě městský pivovar. Původně se jednalo o menší podélnou budovu přistavěnou k severní hradbě. Na prostranství před novým pivovarem a Loupežnickou věží vznikla velká zahrada, oblíbené místo pro setkávání znojemské honorace. Před polovinou 19. století pivovar od města odkoupila rodina Muralů, která v letech 1864–1872 provedla celkovou přestavbu a rozšíření pivovarnického areálu jižním směrem. Autorem projektu byl Josef Unger. V následujících desetiletích

byl pivovar dále modernizován známým znojemským stavitelcem Josefem Sweighoferem. Stavební práce a otřesy spojené s výrobou piva měly fatální vliv na statiku pozdně románské Loupežnické věže, jež kdysi strážila hlavní vjezd znojemského hradu. Roku 1892 se nečekaně zřítíla. Po vzniku Československé republiky došlo k fúzi Muralova pivovaru s pivovarem Wotzilovým (na Horním předměstí) a k vytvoření soukromého Prvního znojemského pivovaru a sladovny. Po druhé světové válce komunisté podnik znárodnili. Teprve v 90. letech 20. století přešel pivovar opět do soukromých rukou. V roce 2015 konečně zpět do samosprávy města Znojma. Po obědě, kdy se podával jako vždy hovězí guláš, jsme se vydali na exkurzi Znojemského podzemí. To už jsme byli náležitě posílněni lahodným morkem. Nejlépe však stejně chutnal čerstvě načepovaný z tanku v pivovaru. Ach ta pěna, doslova pevná šlehačková čepice, která při úbytku zanechávajíc na stěně sklenice kruhy se ničemu nevyrovná.

Někdo, někde, někdy chodí „ovíněn“ z podzemí, ale my jsme šli pro změnu

„opivěni“ do něj. Znojemské podzemí je největší systém podzemních chodeb a sklepů v České republice, který je dlouhý téměř 27 km a má až 4 patra. K prohlídce je však zpřístupněn přibližně jen jeden kilometr. Počátek budování chodeb spadá do přelomu 14. a 15. století. Každý z obytných domů měl podzemní prostory, sloužící patrně k hospodářským účelům a tvořící původně nižší úrovně sklepů. Na stavbě se podíleli nádeníci, dělníci a městská čela, jeden z nálezů dosvědčuje také podíl jihlavských havířů, odborníků na horní díla. Nízký počet pracovníků a tvrdé a pevné skály byly jistě příčinou toho, že se podzemí budovalo několik století. Používaly se jednoduché prostředky, které byly úměrné středověké technice: sekáč, mlátek, špičák a prostředky k vynášení vyrubaného materiálu. V katakombách je kvůli hloubce až jedenácti metrů po celý rok stálá teplota, a tak se předpokládá, že byly využívány v dřívějších dobách k uskladňování vinných sudů, piva a zemědělských produktů. K vynikajícímu využití přišli obyvatelé v neklidných časech, a v prostorách katakomb se ukrývali před

nepřáteli. Dokonce zde mohli vařit a topit, jelikož zbudovali speciální kouřovody do komínů svých domů. Tak vznikla také přezdívka „město duchů“, neboť vojáci nikoho ve městě nenašli, ale z komínů se přesto kouřilo.

Po prohlídce jsme byli vypuštěni na Masarykově náměstí. Zde se jistým šťastlivcům potvrdila pravdivost rčení: "Znojmo, vidím tě dvojmo". Všichni zúčastnění pak určitě nezapomenou na historku z podsvětí „Prosím? Já jsem s Vámi husy nepásl...“. Následný volný rozchod sloužil k poznání jiných míst tohoto malebného města a hlavně také ke svlažení vyschlých hrdel.

Hm, a kam příště? V jubilejním 10. ročníku pivařského zájezdu pravděpodobně zavítáme zpět na místo 1. zájezdu, a to do Černé Hory. Aby to stálo

za to, padaly návrhy prodloužit akci na 2 dny. Nabízí se tedy, že bychom mohli zavítat koncem září 2020 na Pivní Pout' právě do Černé Hory, kde bude zajištěn i náležitý bohatý kulturní program. Když už má být „zvěrstvo“ vypuštěno, tak ať to stojí za to! Třeba se někomu poštěstí a bude i připuštěn. Určitě se dozvíte včas, zda vše klapne, či jak to nakonec bude.

Užívejte dnešky a těšte se na zítřky, krásné léto.

**Zde je pro zajímavost přehled všech usku-
tečněných 9 ročníků:**

1. ročník - 2011 - Pivovar Černá Hora + Jarošův mlýn ve Veverské Bitýšce

2. ročník - 2012 - Pivovar Dalešice + jaderná elektrárna Dukovany

3. ročník - 2013 - Pivovar Ježek v Jihlavě +

Jihlavské podzemí

4. ročník - 2014 - Měšťanský pivovar v Poličce + krásy Poličky

5. ročník - 2015 - Pivovar Rebel v Havlíčkově Brodě + selské muzeum Michalův statek v Pohledi

6. ročník - 2016 - 1. Selský pivovár v Kroměříži + zámek Kroměříž a Květná zahrada

7. ročník - 2017 - Podklášterní pivovar Třebíč + Židovská čtvrť v Třebíči

8. ročník - 2018 - Hanácký minipivovar a pivovar sv. Václava v Olomouci + krásy Olomouce

9. ročník - 2019 - Znojemský městský pivovar + Expozice pivovarnictví a Znojemské podzemí

Tomáš Dolák

Sv. Jan Nepomucký

Socha sv. Jana Nepomuckého

Další stavbou zapsanou v seznamu památek je kamenná socha sv. Jana Nepomuckého. Sochu ve Starovičkách, datovanou rokem 1743, lze řadit k nejkvalitnějším plastikám tohoto druhu. Je umístěna před kostelem sv. Kateřiny, vedle hlavního schodiště a vstupu do kostela. Světec v životní velikosti je oděn v kanovnícké roucho, pravou rukou má na prsou, v levé pozdvížené drží křížek s Ježíšem na kříži. Na hlavě má biret, kolem hlavy svatozář se symbolikou pěti hvězd. U nohou světce sedí anděl se zlatou ratolestí. Celá socha je posazena na masivní čtyřboký sokl, který je zakončený rozšířenou římsou.

Socha sv. Jana Nepomuckého stávala původně v dědině, poblíž cesty na Šakvice. Pamětník Matěj Klecandr k tomu uvádí: „Svatý Ján stával v zatáčce u cesty, asi před domem č. 11. Socha byla povalena koňským potahem, který vezl velkou fůru palachu z rybníků. Náklad přesahoval do stran, zachytil sochu a strhl ji. Následně nato byla socha

Památky a zajímavosti Staroviček (5)

přemístěna před kostel.“ Na současné místo byla socha sv. Jana Nepomuckého instalována v roce 1967, v souvislosti s výstavbou nové silnice přes obec.

Ignác Lengelacher (1698-1780)

Za pozornost stojí i zmínka o autorovi díla Ignáci Lengelacherovi. Německý sochař a řezbář se narodil r. 1698 v Horním Bavorsku. První zmínky o něm pochází z roku 1717, kdy pracoval ve Vídni jako pomocník v dílnách uznávaných sochařů a svými díly spolupřispíval k výzdobě známé zahrady Belveder. Poté vstupuje do služeb knížete Waltra z Ditrichšteina, stává se knížecím sochařem a pracuje na výzdobě jeho zámku v Mikulově, který v té době procházel rozsáhlou rekonstrukcí. Téměř dokončené stavební dílo zničil 10. srpna 1719 rozsáhlý požár, po kterém musel být zámek vystavěn de facto znovu. Majitel zámku byl nucen přijmout úsporná opatření. Šetřilo se i při najímání architektů a umělců, čímž se otevřela šance pro mladé místní talenty, jako byl Ignác Lengelacher, který se posléze dočkal uznání jako nejvýznamnější barokní sochař jižní Moravy.

Sv. Jan Nepomucký byl jeho častým ikonografickým námětem, dával si však pokaždé záležet na obměňování kompozice a proměňování výrazu, aby nedošlo ke stereotypnosti námětu. Mezi jeho nejvýznamnější svatojánské sochy patří sochy v Olbramovicích (1728), Nových Mlýnech (1731) a v Dolních Kounicích (1735). Na přelomu 20. a 30. let 18. století pracoval na plastickém vybavení kostela v Dolních Věstonicích a

klášterním kostele benediktinů v Rajhradě. V Dolních Věstonicích vytvořil boční oltáře, vyzdobil kazatelnu, vytvořil řadu apoštolských postav a ztvárnil hlavní oltář s archandělem Michaellem. V Rajhradě se jednalo o velmi náročnou výzdobu, kde se naplno projevil jeho sochařské umění. Vyzdobil zde hlavní oltář, kazatelnu a varhanní chór. Mezi další místa, kde Lengelacher působil, patří i Pouzdřany (kostel svatého Mikuláše a Václava), Křtiny, Drnholec a Znojmo. Na těchto místech se podílel především na výzdobě kostelů. Jeho dílo vykazuje znaky sochařovy jistoty a je provedené do detailů s dokonalou precizností.

Roku 1754 rozprodal Ignác Lengelacher ve veřejné dražbě inventář své mikulovské dílny a odešel z Čech do Bavorska, kde působil především v Karlsruhe a v Rastattu. Zemřel kolem roku 1780.

Zdeněk Trněný

Detail, anděl s ratolestí

Společenská kronika

V měsíci květnu oslavili významné životní jubileum

paní **Anděla Kynická** – 94. narozeniny

paní **Helena Hyclová** – 60. narozeniny

pan **Vladimír Charvát** – 85. narozeniny

paní **Žofie Kostrhounová** – 93. narozeniny

V měsíci červnu oslavili významné životní jubileum

pan **Emil Mikeš** – 85. narozeniny

paní **Ivona Mazůrková** – 60. narozeniny

pan **Ladislav Klecandr** – 93. narozeniny

paní **Ladislava Plotnářková** – 50. narozeniny

pan **Vlastimil Ovísek** – 60. narozeniny

Rozloučili jsme se:

květen – **Petr Voslář**

květen – **Rudolf Dobšíček**, čp. 113

Blahopřejeme rodičům:

Dne 21. 5. 2019 se narodil **Dominik Drahonský**.

Rodiče:

Lenka Doláková a Roman Drahonský, Starovičky 203.

Svatba

Oznamujeme, že dne 26. 4. 2019 byli oddáni

Eva Sedláčková a Radek Vašátko, Starovičky 310.

KROJOVANÉ HODY A HODKY STAROVIČKY 2019

Pátek 26. 7.

17:00 hod. Ruční stavění máje

Sobota 27. 7.

Hraje DH Zlaťanka

8:00 hod. Zvaní celé obce

14:30 hod. Průvod od 1. stárky
k 1. stárce

16:00 hod. Odpolední zábava

20:00 hod. Večerní zábava

Neděle 28. 7.

Hraje DH Zlaťanka

13:00 hod. Mše svatá v kostele

14:30 hod. Průvod od 2. stárky
na sólo

16:00 hod. Odpolední zábava

20:00 hod. Večerní zábava

00:00 hod. Půlnoční

překvapení

Hodky 3. 8.

Hraje DH Sokolka

20:00 Večerní zábava

1. pár Patrik Hoffmann a Adéla Janoušková

2. pár Adam Buchta a Michaela Langová

3. pár David Veselý a Antonie Nečasová

4. pár Petr Otáhal a Kateřina Ondráková

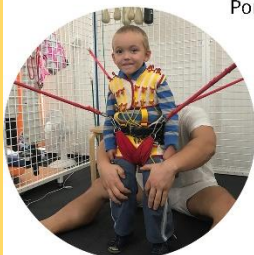

Soutěžíme ve sběru baterií

**Přineste v období
od 1. května do 31. října 2019
do sběrné nádoby použité baterie.**

Pomozte nám zvítězit v soutěži ve sběru baterií.
Mezi tři nejúspěšnější města
bude rozděleno až **100.000 Kč**.

Pokud se umístíte, odměnu získá
šestiletý **Garik Jacob Válek** z Velkých
Pavlovic, který od narození trpí dětskou
mozkovou obrnou. Odměna bude
využita na rehabilitace ve speciálním
oblečku, které pojišťovna nehradí.

Detailní pravidla soutěže najdete na baterkomanie.ecobat.cz.

Sbírají se běžné spotřebitelské baterie (jednorázové monočlánky i dobíjecí akumulátory).

Děkujeme za vaši podporu.

PŘINESTE BATERIE
NA MĚSTSKÝ ÚŘAD

Jihomoravský kraj

Soutěž organizuje Jihomoravský kraj a ECOBAT s.r.o.

Sledujte nás též na Facebooku BATERKOMÁNIE

**Baterie můžete odevzdat na OÚ Starovičky nebo na
místním sběrném dvoře. (IH)**

KULTURNÍ KOMISE STAROVIČKY POŘÁDÁ:

v sobotu dne 14. září 2019

od 14:00 na prostranství u kulturního domu

**FARMÁŘSKÉ ODPOLEDNE aneb
SOUTĚŽ O NEJVĚTŠÍ VÝPĚSTKY**

- 14:00 příjem výpěstků (kategorie níže)
- 15:00 vyhlášení vítězů v každé kategorii
- vystoupení dětí z místní školky
- soutěž výtvarů ze šustí
- soutěž ve vyřezávání dýní

Kategorie soutěže: (v 1. - 5. kategorii rozhoduje váha výpěstku)

1. největší brambora
2. největší cibule
3. největší dýně
4. největší paprika
5. největší hrozn
6. cena veřejnosti

**Po dobu akce bude v kulturním domě probíhat
výstava výrobků a výtvarů dětí
z místní školy a školky.**

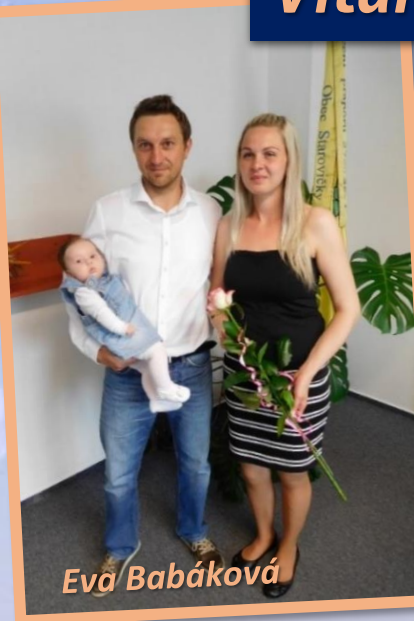

Girasole zajišťuje bezpečí v domácnosti pomocí SOS tlačítek

Dostali jste se někdy do situace, že jste zůstali sami a nemohli si pomoci vlastními silami nebo pomoc Vám nebyla na blízku? Možná jsme to právě my, kteří Vám můžeme zajistit bezpečný život v domácnosti. Sdružení Girasole, z. s., které sídlí v Hustopečích poskytuje dvě registrované sociální služby, a to osobní asistenci a tísňovou péči. Tísňová péče je sociální služba, jejímž cílem je zajištění bezpečného života osob se sníženou soběstačností nebo zdravotními riziky. Uživatel této služby má k dispozici speciální telefon a SOS tlačítko v podobě hodinek, které stiskne v případě nouze a my přivoláme potřebnou pomoc. Zavoláme rodině, blízkým, sousedům nebo přímo přivoláme složky IZS. SOS tlačítko uživatel může využít v situacích jako je zhoršení zdravotního stavu, pád v domácnosti, nevolnost nebo nezvaný host v domácnosti... Služba funguje 24 hodin denně včetně víkendu i svátků. Součástí této služby je jak SOS tlačítko pro přivolání pomoci v krizových situacích, tak i výjezd naší pohotovostní služby. Hustopečská tísňová péče je výjimečná v tom, že dokážeme člověku nabídnout komplexní pomoc a podporu. Speciální telefon s SOS tlačítkem zapůjčujeme bezplatně a náklady na službu činí 150 Kč za měsíc. Více informací Vám můžeme poskytnout na telefonním čísle 775 246 954 nebo nás naleznete na internetových stránkách www.girasole.cz. Také se můžete osobně dostavit do kanceláře v Hustopečích na ulici Hybešova 5 (v budově polikliniky). V případě zájmu Vám také můžeme přijet ukázat přístroj přímo do Vaší domácnosti.

**Ivana Kronovetová, DiS.
(Girasole, z. s.)**

Vítání občánků (duben 2019)

Eva Babáková

Matyas Plotnár

Martina Dejlová

Eliška Kubová

Ester Prátová

Tomáš Drdlík

Michal Bula

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ - ČERVEN 2019 / ČÍSLO 76. Vydavatel: Obec Starovičky, Starovičky 43, PSČ 691 68. Zaevidováno pod ev. č.: MKČR E 20321.

E-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz. Náklad 370 ks, výtisk je neprodejný.

Za podepsané příspěvky odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky zkrátit a jazykově upravit, obdržené materiály neuveřejnit, důvody neuveřejnění nesdělovat. Termín další uzávěrky je **10. 8. 2019**.

Příspěvky zasílejte na e-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz nebo do kanceláře OÚ Starovičky.

Redakce: **Iva Horáková (IH)**, **Hana Kapustová (HK)**

Grafická úprava: **Vlastimil Ovisek**

Tisk: **Tiskárna Brázda**, www.tiskarnabrazda.cz

Na vydání tohoto čísla se autorsky podíleli: **Vladimír Drbola (VD)**,

Mgr. Dana Walterová (Wal), **Petra Novotná (PN)**, **Mgr. Ivana Bajková (Baj)**,

Mgr. Lucie Šebestová (Šeb), **Dominika Francová (Fra)**, **Hana Harthová (HaHa)**,

Ing. František Kadrnka (KaFr) a další podepsaní autoři příspěvků.

Fotografie na titulní straně: **Zdeněk Trněný**